

Bogányi Gergely zongorajátéka mindig különleges élmény a Kodály Központ közönségének. Lapunk a Pannon Filharmonikusok új rezidens szólistájával legutóbbi koncertje kapcsán beszélgetett. A fiatal Kossuth-díjas virtuóz Rahmanyinov II. zongoraversenyét játszotta, ennek apropóján mesélt nekünk a zeneszerző világáról, zenéjének helyes értelmezéséről, a vezető karmesterrel közös munkáról és a szenvedélyről.

- Az est témája és címe zenekari szenvedély volt, melyen Rahmanyinov II. zongoraversenyét adta elő. Mi jut eszébe magáról a szenvedély szóról?

- A szenvedély szóról **Rahmanyinov II.** zongoraversenye, Rahmanyinov II. zongoraversenyéről pedig a szenvedély jut eszembe. Az ő zenéje nem szentimentális. Minden gyönyörűsége, „édessége”, szépsége ellenére rendkívül komoly, mély, sohasem felszínes. Megleljük benne az orosz lelket. Ez egy speciális állapot, amiben a sötétség, a hideg és az élet nehézsége egyaránt szerepet játszik. Oroszországban óriási területek vannak, hatalmas távolságok, amiket le kell küzdeni. Ha az ember el akart jutni egyik városból a másikba, azt végig kellett élni. El kellett fogadni, hogy az út napokig-hetekig eltart, és közben ugyanazt az erdőt, ugyanazt a

hóval borított pusztaságot látjuk. Rahmanyinov – több tényezőnek köszönhetően – a mai divatos kifejezést használva depressziós volt, amiből pszichiáter ismerőse kigyógyította, ezért a II. zongoraversenyt **Nikolaj Dahlnak**, az említett szakembernek ajánlotta. A zeneszerző elmondása szerint a toll magát vezette, amikor a művet komponálta. A darab tényleg ilyen. Semmi felesleg, semmi erőltettség, semmi mesterkétség, hatásvadászat nincs benne. „Csak” a tömény zene árad belőle. Ezért is szeretem olyan nagyon.

- A Pannon Filharmonikusokkal nagyon régóta nagyon szoros szálak fűzik össze. Ebben a zenekari évadban rezidens szólistája is lett a zenekarnak. Ez mit jelent?

- Úgy alakult, hogy ebben az évben egy picit több ízben játszom a zenekarral, többször vagyok a zenekar vendége, mint egyébként normális esetben. Ezt én nagy örömmel vállaltam, mert minden alkalommal a legnagyobb élményeim közé tartozik, hogy pont ezzel a zenekarral játszhaszak. Valószínűleg ebben oroszlánrésze van a vezető karmesternek is (mosolyog).

- A vezető karmesterrel, Bogányi Tiborral hogyan tudnak „együtt működni” a színpadon, most speciálisan a Rahmanyinov műre vonatkoztatva?

- Mind a ketten tisztán látjuk, hogy Rahmanyinov hogyan szeretné, hogy az ő műveit játsszák. Ez nem annyira egyértelmű, ahogy az ember alapvetően gondolná. Nagyon sok félreértelmezett interpretációval lehet találkozni, még nagyon komoly, híres művészek esetében is. Nálunk az az elsődleges, hogy tiszteletben tartjuk a szerző szándékát. Ehhez egy rendkívüli eszközt tudunk segítségül hívni, nevezetesen Rahmanyinov saját zongorajátékát. Ez azért is különösen érdekes – szakmai szempontból is – mert nagyon sokszor a kottába más instrukciókat írt, mint ahogy ő maga játssza. Ez a felszínt szemlélve egy látszólagos ellentmondás, igazi mélységében megvizsgálva viszont nagyon egyszerű igazságnak bizonyul. Az alaptétel az, hogy a zeneszerző mindig előnyben részesítette az egységességet, a szépséget, a természetességet és persze a különlegességet. A vaskalaposság nála háttérbe volt szorítva. Ezért mindig, amikor Rahmanyinovot hallgatjuk zongorázni, az első gondolatunk: szent egek, ez gyönyörű! Nem pedig az, hogy de okos, de ügyes a zeneszerző. Zongorajátékát hallva egyszerűen le vagyunk fegyverezve, semmit sem tud csinálni, csak tátott szájjal, élvezettel hallgatni. Az másodlagos, hogy a gyorsításokat, a crescendo-t vagy a diminuendo-t, esetleg a tempókat hogyan jelzi. Az egy megmerevedett dolog, mint a kottában leírt hangok. Nekünk nem az a dolgunk, hogy egy halott dolgot pontosan lekopírozzunk, hanem hogy életre keltsük.

- Tavaly a hagyományos fellépésein túl egy régóta dédelgetett álmát is valóra váltotta: eljátszotta Chopin összes szólózongorára írt művét. Most is készül valami hasonlóan grandiózus produkcióra?

Nem, most „csak” koncertek vannak, ami persze így is rengeteg. Hozzáteszem, ez nem is lehetséges, mert ilyen az embernek egyszer van az életében.

- Említette, hogy egy „kicsivel” többet fogjuk látni Pécsen, ez mit jelent pontosan?

- Számszerűsítve ez annyit tesz, hogy egyszer játszottam már az október 23-ai ünnepségen, most voltam itt Rahmanyinovot játszani és még jövő januárban jövök egyszer. Összesen három zongoraverseny kapcsán találkozhat velem a közönség a Kodály Központban a 2013/14-es évadban.